

**Силабус
освітнього компоненту
(ОК 20)**

Економіка і фінанси автотранспортних підприємств

Назва дисципліни:	Економіка і фінанси автотранспортних підприємств
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=4609
Обсяг освітнього компоненту	8 кредитів (240 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік (4 семестр), екзамен (5 семестр)
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра менеджменту
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Близнюк Андрій Олександрович, к.е.н., доцент
Контактний телефон:	+380508608908
E-mail:	basket1979@ukr.net

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є формування загальних і спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, досягнення програмних результатів навчання щодо управління економічними процесами, що мають місце на сучасному автотранспортному підприємстві.

Предмет: економічні процеси сучасного автотранспортного підприємства.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- формування комплексного уявлення щодо сучасних автотранспортних підприємств, їх видів, організаційно-правих форм і об'єднань;
- розуміння особливостей управлінського процесу на сучасному автотранспортному підприємстві;
- осмислення феномену підприємництва, місця та ролі держави в забезпеченні розвитку підприємницького потенціалу на автотранспортних підприємствах;
- набуття теоретичних знань і практичних навичок щодо формування, розвитку, ефективного використання основного й оборотного капіталу підприємства;
- формування загальних і спеціальних (фахових, предметних) компетентностей у сфері управління розвитком людського капіталу автотранспортного підприємства, зокрема в частині підвищення продуктивності праці персоналу за рахунок використання прогресивних форм і систем оплати праці та застосування дієвих засобів стимулювання;
- розуміння засад операційної (виробничої) діяльності автотранспортного підприємства;
- розуміння проблемних питань і сучасних підходів до управління витратами на АТП;
- набуття теоретичних знань і практичних навичок щодо ціноутворення та визначення фінансового результату підприємства;
- розуміння засад інвестиційної діяльності автотранспортного підприємства;
- формування комплексного уявлення щодо конкурентоспроможності й економічної безпеки АТП, набуття практичних навичок з їх інтегрального оцінювання;
- розуміння причин і ознак банкрутства АТП, процедури його ліквідації.

Передумови для вивчення освітнього компоненту:

ОК 12 «Операційний менеджмент», ОК14 «Основи статистичної діагностики»,
ОК 33 «Охорона праці».

Компетентності, яких набуває здобувач:**Загальні компетентності:**

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Результати навчання відповідно до освітньої програми:

РН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

РН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

РН 7. Виявляти навички організаційного проектування.

РН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.

РН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин		Література
		очна	заочна	
<i>4 семестр</i>				
1	ЛК. Підприємство в соціально орієнтованій ринковій економіці	2	0	Базова [1-6];
	ПР. Продукція транспорту	4	2	допоміжна
	СР. Практичне завдання та тестові питання	10	14	[1,2,4]
2	ЛК. Планування діяльності підприємства	4	2	Базова [1,3-6];
	ПР. Основні виробничі фонди (ОВФ) автомобільного транспорту	4	2	допоміжна
	СР. Практичне завдання та тестові питання	10	14	[1,2]
3	ЛК. Економічна характеристика продукції підприємства	2	0	Базова [1-6];
	ПР. Визначення нормативу оборотних коштів методом прямого рахунку	2	0	допоміжна [1,2]
	СР. Практичне завдання та тестові питання	10	14	

4	ЛК. Виробнича програма підприємства	2	0	Базова [1-3,6]; допоміжна [1,2]
	ПР. Визначення нормативу оборотних коштів аналітичним методом	2	0	
	СР. Практичне завдання та тестові питання	10	14	
5	ЛК. Виробнича потужність підприємства	2	0	Базова [1,3-6]; допоміжна [1,2,4]
	ПР. Визначення чисельності персоналу АТП	2	0	
	СР. Практичне завдання та тестові питання	10	14	
6	ЛК. Ресурсний потенціал підприємства	4	0	Базова [1,3-6]; допоміжна [1,2]
	ПР. Продуктивність праці на автомобільному транспорті	2	0	
	СР. Практичне завдання та тестові питання	8	14	
Разом за семестр	ЛК	16	2	
	ПР	16	4	
	СР	58	84	
Усього		90	90	
<i>5 семестр</i>				
7	ЛК. Майнові ресурси (активи) підприємства	4	2	Базова [1,3,4,6]; допоміжна [1,2,4,6]
	ПР. Оплата праці на автомобільному транспорті	2	2	
	СР. Практичне завдання та тестові питання	6	10	
8	ЛК. Трудові ресурси підприємства	4	2	Базова [1,4-6]; допоміжна [1,2,6]
	ПР. Собівартість автомобільних перевезень	2	0	
	СР. Практичне завдання та тестові питання	6	10	
9	ЛК. Стимулювання праці працівників	4	0	Базова [1,3-5]; допоміжна [1,2,6]
	ПР. Визначення договірних тарифів	2	0	
	СР. Практичне завдання та тестові питання	5	10	
10	ЛК. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції	4	0	Базова [1,2,4-6]; допоміжна [1,2,4]
	ПР. Визначення доходів від перевезень вантажів	2	0	
	СР. Практичне завдання та тестові питання	5	10	
11	ЛК. Фінансові результати діяльності підприємства	4	0	Базова [1-6]; допоміжна [1,2]
	ПР. Визначення доходів від перевезень пасажирів	2	0	
	СР. Практичне завдання та тестові питання	5	10	
12	ЛК. Фінансова діяльність підприємства та засади її організації	4	2	Базова [1,4-6]; допоміжна [1,2,4]
	ПР. Визначення прибутку та рентабельності АТП	2	2	
	СР. Практичне завдання та тестові питання	5	10	
13	ЛК. Ефективність та конкурентоспроможність підприємства	4	0	Базова [1,3,5-6]; допоміжна [1,4-6]
	ПР. Оцінка економічної ефективності нововведень	2	0	
	СР. Практичне завдання та тестові питання	5	10	
14	ЛК. Розвиток підприємства та забезпечення його економічної безпеки	4	0	Базова [1-6]; допоміжна [1-3]
	ПР. Розробка фінансового плану АТП	2	0	
	СР. Практичне завдання та тестові питання	5	10	

Разом за семестр	ЛК	32	6	
	ПР	16	4	
	СР	42	80	
Разом	ЛК	48	8	
	ПР	32	8	
	СР	100	164	
	Курсова робота	30	30	
	Підготовка до екзамену	30	30	
УСЬОГО за дисципліною		240	240	

Індивідуальне навчально-дослідне завдання: не передбачене.

Методи навчання:

1) словесні:

1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;

1.2 інтерактивні (нетрадиційні): проблемні лекції, дискусії тощо;

2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій

3) практичні:

3.1 традиційні: практичні заняття, семінари;

3.2 інтерактивні (нетрадиційні): ділові ігри, тренінги, семінари-дискусії, «круглий стіл», аналіз реальних проблем, метод мозкової атаки.

Система оцінювання та вимоги:

Рейтингова оцінка з дисципліни та її переведення в оцінки за національною шкалою і шкалою ECTS здійснюється згідно з СТВНЗ-90.1-02:2023 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти»

(https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_90.1-022.pdf).

Поточний контроль реалізується у формі контролю засвоєння лекційного матеріалу, виконання практичних занять (або участі у семінарських заняттях), результатів тестування за темами та виконання завдань самостійної роботи. Здобувач накопичує бали протягом семестру.

Для визначення рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу використовується така схема розподілу балів за видами робіт:

Таблиця 2 – Розподіл балів з дисципліни за 100-бальною шкалою (4 семестр, залік)

Види робіт	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Оцінка в балах
1. Поточний контроль							
Завдання на самостійне опрацювання лекційного матеріалу (тестування, опитування, творчі завдання)	5	5	5	5	5	5	30
Виконання та захист практичного заняття	-	10	10	10	-	10	40
Максимальна оцінка за темою	5	15	15	15	5	15	70
2. Виконання індивідуальної самостійної роботи	20						20
3. Додаткові мотиваційні бали	участь у неформальній освіті з дисципліни, підтверджена сертифікатом						10

<i>Підсумковий семестровий контроль (залік)</i>	<i>за результатами поточного контролю</i>	
<i>Оцінка з дисципліни</i>		<i>100</i>

Таблиця 3 – Розподіл балів з дисципліни за 100-бальною шкалою (5 семестр, екзамен)

Види робіт	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	Тема 12	Тема 13	Тема 14	Оцінка в балах
1. Поточний контроль									
Завдання на самостійне опрацювання лекційного матеріалу (тестування, опитування, творчі завдання)	4	4	4	4	4	4	4	4	32
Виконання та захист практичного заняття	5	5	5	5	4	4	5	5	38
Максимальна оцінка за темою	9	9	9	9	8	8	9	9	70
2. Виконання індивідуальної самостійної роботи	20								20
3. Додаткові мотиваційні бали	участь у неформальній освіті з дисципліни, підтверджена сертифікатом								10
<i>Підсумковий семестровий контроль (залік)</i>	<i>за результатами поточного контролю</i>								
<i>Оцінка з дисципліни</i>									<i>100</i>

1 Підсумковий контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється у формі заліку (4 семестр) та екзамену (5 семестр).

2 Здобувач вищої освіти отримує залік (екзамен) з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Студент, який не з'явився на заняття (незалежно від причин), а отже, не мав поточних оцінок, має право пройти поточний контроль під час консультацій.

3 Результат навчання оцінюється:

- за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано) згідно з таблицею 4;
- за 100-бальною шкалою відповідно до таблиці 5.

Таблиця 4 – Шкала переведення балів у національну систему оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
від 60 балів до 100 балів	зараховано
менше 60 балів	не зараховано

Таблиця 5 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
			Оцінка	Критерії
	екзамен	залік		

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74			D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60-66	Задовільно	Зараховано	E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	Незадовільно		FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
0–34	Нецриятно		F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література:

1. Базова література

1. Іванілов О.С. Економіка підприємств автомобільного транспорту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / О.С. Іванілов, І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. – Х.: ФОП Бровін О.В., 2017. – 632 с.
2. Дмитрієв І.А., Шевченко І.Ю. Економіка підприємства: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів. Х.: ФОП Бровін О.В., 2018. 292 с.
3. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. К.: Кондор-Видавництво, 2016. 378 с.
4. Економіка підприємництва: підручник. За ред. д.е.н, проф. Л.В. Фролової. Одеса: Бондаренко М.О., 2020. 708 с.
5. Економіка підприємства: навчальний посібник / уклад. Н.В. Романченко, Т.В. Кожемякіна, К.В. Пічик. К.: НаУКМА, 2018. 343 с.

6. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.

2. Допоміжна література

1. Рогач С.М., Суліма Н.М., Гуцул Т.А. Економіка підприємства (в схемах і таблицях): навчальний посібник. К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2017. 508 с.

2. Словник економіста та підприємця / Туренко А.М., Дмитрієв І.А., Іванілов О.С., Шевченко І.Ю. Х.: ХНАДУ, 2018. 340 с.

3. Близнюк А.О. Аналіз загроз економічній безпеці підприємствам транспортної галузі. *Економіка транспортного комплексу: збірник наукових праць*. – Х.: ХНАДУ, 2022. – Вип. 40. С. 35-43.

4. Близнюк А.О. Альтернативні стратегії розвитку підприємницької діяльності. *Економіка. Фінанси. Право: щомісячний інформаційно-аналітичний журнал*. – К., 2023. № 5. С. 66-69.

5. Близнюк А.О. Вплив інноваційних технологій на підвищення економічного ефекту в автомобільній галузі. *Економіка та суспільство*. 2023. № 55. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2855>

6. Близнюк А.О., Кудрявцева О.В. Основні напрямки ефективного використання персоналу АТП. *Економіка транспортного комплексу: збірник наукових праць*. – Х.: ХНАДУ, 2023. – Вип. 42. С. 209-220.

3. Додаткові джерела:

1. Дистанційний курс: <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=4609>

2. Безкоштовна бібліотека. URL: <http://www.management.com.ua>.

3. Бібліотека наукових праць провідних видавництв. URL: <https://link.springer.com/>; www.emeraldinsight.com/md.htm; www.interscience.wiley.com

4. Навчальні матеріали онлайн. URL: <https://pidru4niki.com/menedzhment/>; <https://pidru4niki.com/ekonomika/>.

5. Національна бібліотека України ім. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/901>.

6. Освіта.ua. Менеджмент. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/management/>.

7. Офіційний сайт департаменту статистики Організації Об'єднаних Націй [Електронний ресурс]. URL: <http://unstats.un.org/unsd/default.htm>.

Розробник силябусу навчальної дисципліни, к.е.н., доц.

Андрій БЛИЗНЮК

Завідувач кафедри менеджменту, д.е.н., проф.

Оксана КРИВОРУЧКО